

David Parma a kol.
ARCHEOLOGIE STŘEDNÍ A MLADŠÍ DOBY BRONZOVÉ NA VYŠKOVSKU
INTERPRETAČNÍ POTENCIÁL PLOŠNÝCH ZÁCHRANNÝCH VÝZKUMŮ

Úvodem (*D. Parma*)

1	Formulace otázek a chronologické a prostorové vymezení práce (<i>D. Parma</i>)	9
1.1	Cíle a postup práce	9
1.2	Terminologie a výchozí teoretické koncepty	10
1.3	Metoda	11
2	Plošné záchranné výzkumy a jejich informační vytěžování (<i>D. Parma</i>)	13
2.1	Plošné záchranné výzkumy mimo centra měst a jejich stručná historie na Moravě	13
2.2	„Kontraktorská archeologie“ 21. století – výsledky a následky	18
3	Záchranné výzkumy v trase dálnice D1 u Vyškova v letech 2002-2003 (<i>D. Parma</i>)	21
3.1	Charakteristika výzkumu, stav zpracování a celkový přehled lokalit	21
3.2	Stručná charakteristika lokalit s komponentami střední až mladší doby bronzové	24
3.2.1	Přírodní prostředí	24
3.2.2	Vyškov 1 - Pololány	26
3.2.3	Topolany 2 – Padělky za dědinou	26
3.2.4	Hoštice 4 – Sečné louky	29
3.2.5	Medlovice 1 – Za Hanou	31
3.2.6	Ivanovice n. H. 3 – Padělky od Medlovic	33
3.2.7	Ivanovice n. H. 3/2 – Padělky za cihelnou	35
3.2.8	Ivanovice n. H. 7 - Spravedlnost	37
3.2.9	Ivanovice n. H. 6 - Borůvka	40
4	Badatelské výzkumy 2014-2015	41
4.1	Cíle a metoda (<i>D. Parma</i>)	41
4.2	Plošné geofyzikální měření (<i>R. Křivánek</i>)	43
4.2.1	Okolnosti, průběh, metoda průzkumu	43
4.2.2	Výsledky	44
4.2.3	Interpretace	56
4.2.4	Další zpracování dat a diskuse (<i>D. Parma – R. Bíško – R. Křivánek</i>)	57
4.3	Povrchové sběry (<i>D. Parma</i>)	63
4.3.1	Metoda	63
4.3.2	Výsledky povrchových sběrů	64
4.3.3	Výsledky sběrů s detektory kovů – finální výroby	66
4.3.4	Výsledky sběrů s detektory kovů – slitky, nálitky, zlomky ingotů (<i>J. Petřík – K. Slaviček – D. Parma</i>)	80
4.3.5	Shrnutí a interpretace	90
4.4	Výzkum v poloze Ivanovice na Hané 3	94
4.4.1	Cíl a metoda výzkumu (<i>D. Parma</i>)	94
4.4.2	Situace (<i>D. Parma</i>)	94
4.4.3	Artefakty (<i>D. Parma</i>)	98
4.4.4	Antropologická analýza (<i>I. Jarošová</i>)	102
4.4.5	Archeobotanická analýza (<i>M. Hajnalová</i>)	108

4.4.6	Osteologická analýza (<i>H. Nohálová</i>)	114
4.4.7	Malakozoologická analýza (<i>J. Bíšková</i>)	114
4.4.8	Absolutní datování (<i>D. Parma – P. Barta</i>)	116
4.4.9	Shrnutí a interpretace (<i>D. Parma</i>)	119
4.5	Výzkum v poloze Ivanovice na Hané 7	119
4.5.1	Situace (<i>D. Parma</i>)	120
4.5.2	Nálezový soubor – jeho kvantitativní a kvalitativní vlastnosti v závislosti na metodě výzkumu (<i>D. Parma</i>)	122
4.5.3	Artefakty (<i>D. Parma</i>)	133
4.5.4	Archeobotanická analýza (<i>M. Hajnalová</i>)	141
4.5.5	Osteologická analýza (<i>H. Nohálová</i>)	149
4.5.6	Malakozoologická analýza (<i>J. Bíšková</i>)	150
4.5.7	Zdroje kamenných surovin (<i>A. Přichystal</i>)	151
4.5.8	Shrnutí a interpretace (<i>D. Parma</i>)	152
4.6	Shrnutí výsledků výzkumů 2014-2015 (<i>D. Parma</i>)	152
5	Sídelní komponenty zkoumané v letech 2002-2015 (<i>D. Parma</i>)	155
5.1	Teoretická východiska a nástin metodiky	156
5.2	Základní prostorové struktury – analýza objektů	158
5.2.1	Zahloubené objekty – soubor z výzkumů 2002-2015	158
5.2.2	Formální vlastnosti zahloubených objektů a jejich typologické třídění	161
5.2.3	Prostorová distribuce zahloubených objektů a vnitřní struktura sídelních komponent	189
5.3	Základní prostorové struktury – analýza artefaktů	190
5.3.1	Artefakty – soubor z výzkumů 2002-2015	190
5.3.2	Prostorová distribuce jednotlivých základních kategorií odpadu	193
5.3.3	Keramika – formalizovaný popis	201
5.3.4	Keramika – fragmentarizace, standardní soubor a kategorie odpadu	207
5.3.5	Mazanice – formalizovaný popis	227
5.3.6	Depozita	230
5.3.7	Nekeramické artefakty – funkční hledisko	233
5.4	Základní chronologické zařazení lokalit	245
5.4.1	Keramika - nástin chronologie	245
5.4.2	Nekeramické nálezy a jejich chronologie	247
5.4.3	Absolutní datování	249
5.5	Shrnutí	250
6	Pohřební komponenty (<i>D. Parma</i>)	253
6.1	Standardní pohřební komponenty a jejich podoba	253
6.1.1	Terminologie a obecná problematika pohřbívání	253
6.1.2	Ivanovice n. H. 3/2 a pohřby střední doby bronzové	254
6.1.3	Hoštice 4 a běžná žárová pohřebiště mladší doby bronzové	256
6.1.4	Antropologický rozbor žárových hrobů z pohřebiště Švábenice – Blata. Standardní kremační zbytky z mladší doby bronzové (<i>I. Jarošová</i>)	263
6.1.5	Ivanovice n. H. 3 a problematika žárových hrobů v rozměrných jamách	267
6.1.6	Hoštice 4 a inhumace – pohřby nespálených těl	270
6.2	Nestandardní pohřební komponenty	272
6.2.1	Nálezy jednotlivých lidských kostí (<i>J. Kala - M. Roblíčková – Z. Tvrdý – H. Nohálová - D. Parma</i>)	272

6.2.2	Ivanovice n. H. 6 a „standardní“ depozita lidských skeletů	274
6.2.3	Ivanovice n. H. 3/2 a specifická depozita s vysokým interpretačním potenciálem (<i>D. Parma – P. Barta</i>)	276
7	Bioarcheologická data o populacích doby bronzové	287
7.1	Antropologický a paleopatologický rozbor kostrového materiálu (<i>I. Jarošová - L. Vargová – L. Horáčková</i>)	287
7.1.1	Materiál	288
7.1.2	Metody	289
7.1.3	Výsledky – starší doba bronzová	290
7.1.4	Výsledky – střední doba bronzová	296
7.1.5	Výsledky – mladší doba bronzová	296
7.1.6	Zachovalost kosterního materiálu	305
7.1.7	Základní demografický rozbor	308
7.1.8	Metrická analýza kosterního materiálu a odhad výšky postav	308
7.1.9	Epigenetické znaky jedinců uložených v obj. 518 v Ivanovicích n. H. 3	309
7.1.10	Analýza chrupu jedinců z Vyškovska	311
7.1.11	Paleopatologická analýza (<i>L. Vargová – L. Horáčková</i>)	312
7.2	Rekonstrukce složení stravy pomocí bukálních mikroabrazí zubů u jedinců z doby bronzové na Vyškovsku (<i>I. Jarošová</i>)	315
7.2.1	Úvod	315
7.2.2	Materiál	315
7.2.3	Metody	315
7.2.4	Výsledky a diskuze	318
7.2.5	Závěr	329
7.3	Analýza stabilních izotopů (<i>S. Kaupová - M. Nývltová Fišáková – D. Parma</i>)	330
7.3.1	Analýza stabilních izotopů C, N a S jako podklad pro rekonstrukci stravy	330
7.3.2	Analýza stabilních izotopů Sr jako podklad pro studium mobility	337
7.4	Shrnutí (<i>D. Parma</i>)	341
8	Ekonomické strategie doby bronzové – aktuální stav poznatků	343
8.1	Soubory osteologického materiálu a využívání zvířat (<i>M. Roblíčková - H. Nohálová - D. Parma</i>)	343
8.1.1	Dostupné soubory a metodika	343
8.1.2	Charakteristika souborů z výzkumů v letech 2002-2003 – střední doba bronzová	345
8.1.3	Charakteristika souborů z výzkumů v letech 2002-2003 – mladší doba bronzová	347
8.1.4	Diskuse a srovnávání s dalšími současnými soubory	354
8.2	Otázka specializované výroby a dálkových kontaktů (<i>D. Parma</i>)	355
8.2.1	Distribuce kovové suroviny	357
8.2.2	Organizace metalurgické výroby	359
8.2.3	Importy a dálkové kontakty	360
8.3	Shrnutí (<i>D. Parma</i>)	361
9	Sídelní síť doby bronzové v prostoru Vyškovské brány a její proměny (<i>D. Parma</i>)	363
9.1	Problematika sídelních sítí doby bronzové – aktuální představy	363
9.2	Soubor lokalit z trasy dálnice D1 a problém absentujících komponent	366
9.3	Dostupná data z regionu Vyškovské brány a jejich charakteristika (<i>D. Parma – Z. Holubová</i>)	369
9.4	Vývoj sídelní sítě doby bronzové v regionu Vyškovské brány	381
9.5	Změna archeologické kultury jako příčina změny sídelní struktury	387

9.6 Hierarchizace sídelní sítě jako příčina změny	393
9.7 Shrnutí	395
10 Archeologický obraz běžných sídelních komponent střední a mladší doby bronzové na Moravě a v blízkém okolí (<i>D. Parma</i>)	397
10.1 Stav poznání sídelních areálů střední a mladší doby bronzové na Moravě	397
10.2 Širší geografický kontext	411
10.2.1 Čechy	411
10.2.2 Slovensko	415
10.2.3 Rakousko	416
10.3 Poznatky z metodicky shodně zpracovaných lokalit	417
10.3.1 Střední doba bronzová	417
10.3.2 Mladší doba bronzová	418
10.4 Shrnutí – podoba základních jednotek sídelní sítě	419
11 Závěr. Interpretační potenciál plošných záchranných výzkumů (<i>D. Parma</i>)	423
<i>Literatura</i>	427
<i>Summary</i>	443